PTE S AJK

Expressis Verbis

since 1996

TARTALOM

3 Fork Dorottya - Szenyita Diána: Túlzsúfoltság a börtönökben

6 Tamási Kata: Nyáron, nyári, jogi egyetem?

8 Androvics K. Balázs: Karácsonyi varázs 2019

10 Döndő Cs. - Lutring E. - Molnár K. E. : Beszámoló a Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi bíróságon tett látogatásunkról

13 Ódor Dóra: Emberölésből jogos védelem

15 Dér Ádám: AIK - Alpha Ióta Kappa - A Jogász Klub

18 Lutring Erika: Beszámoló a Zala Megyei Kormányhivatalban, valamint a Zalaegerszegi Törvényszéken tett látogatásról

22 Nagy Bíborka: „Itthon vagy Otthon?"
Gondolatok az SOS Gyermekfalu Alapítvány mentorai által tartott különleges, érzékenyítő képzés kapcsán

IMPRESSZUM

EXPRESSIS VERBIS – a PTE ÁJK hallgatói lapja – 2019. ősz

Felelős kiadó: Dr. habil. Fábián Adrián
EXPRESSIS VERBIS: Weich Lili

Főszerkesztő: Weich Lili
Borító kép: Sárkány Sára
Tördelés, grafikai tervezés: Pozsgai Judit - Rubinszki Reklámstúdió

Szerzőink:
Androvics K. Balázs, Dér Ádám, Döndő Csilla, Fork Dorottya, Lutring Erika, Molnár Kitti Erika, Nagy Bíborka, Ódor Dóra, Szenyita Diána, Tamási Kata

Az egyes cikkekben alkotott vélemény nem tükrözi a Szerkesztőség álláspontját.
Megjelent a PTE ÁJK és a PTE ÁJK HÖT támogatásával.

Nyomdai munkák:
Kerényi Nyomda Kft. 7100 Szekszárd, Epreskert u. 3.

Fork Dorottya – Szenyita Diána

Túlzsúfoltság a börtönökben

Magyarország vs. Latin-Amerika

Vókó György professzor úr szerint, „a jogállam „tisztességének fokmérőjét" jelenti az, ahogyan a – bármilyen címen szabadságában korlátozott – fogvatartottakkal bánnak".

Ma Magyarországon a börtönök túlzsúfoltak, hiszen a büntetés-végrehajtási intézeteknek befogadási kötelezettségük van. Ennek következményeként rengeteg panasz érkezett a fogvatartottak részéről, melynek legfőbb oka a nem megfelelő nagyságú élettér biztosítása volt. Az Emberi Jogok Európai Bírósága többször is elmarasztalta hazánkat a nem megfelelő elhelyezési börtönkörülmények miatt, majd egy pilot eljárás keretében felszólította Magyarországot, hogy hozzon létre egy olyan jogi mechanizmust, amely lehetővé teszi, hogy a fogvatartottak hazai fórumok előtt is érvényesíthessék jogaikat.

Ennek eredményeként született meg a 2017. január 1-jén hatályba lépett 2016. évi CX. törvény, a kártalanítási eljárásról. Kártalanítás az elítéltnek vagy egyéb jogcímen fogvatartottnak a fogvatartás során a jogszabályban előírt élettér biztosításának hiánya, és más, kínzás, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmába ütköző elhelyezési körülmény által előidézett sérelem miatt jár.

A törvény megszületésének előzményeként megemlítendő, a Magyar Helsinki Bizottság 18 évig monitorozhatta a börtönökben a rabok jogainak érvényesülését, majd 2017 szeptemberében a Büntetés-végrehajtási Intézet Országos Parancsnoksága felszámolta az együttműködést arra hivatkozva, hogy enélkül is tudják biztosítani a fogvatartottak jogainak érvényesülését. Ennek ellenére a rossz elhelyezési körülmények miatt indított kártalanítási eljárások eredményeként a magyar állam 2019 augusztusáig 533.937.700 forint kártalanítást fizetett ki a raboknak.

A hazai börtönzsúfoltság továbbra is problémaként jelenik meg, hiszen 2018. december 31-én 16.303 fő fogvatartottat tartottak számon, amelyből megállapítható, hogy a telítettség a hazai

börtönökben 113%-os. A börtönök túlzsúfoltságának káros hatásai jól láthatók, amelyet a fogvatartottak és a büntetés-végrehajtási intézetek egyaránt tapasztalnak. Pallo József Egyre jobban éget a seb… című tanulmányából idézve, „ha a szavak puszta értelmén túl megpróbálunk leereszkedni szakmai bugyrokba – utalva Dante Isteni színjátékának poklára –, akkor láthatjuk azokat a káros hatásokat, amelyeket a túltelítettség miatt a fogvatartott és a büntetésvégrehajtási szervezet egyaránt elszenved."

Az elítéltek elsősorban személyes komfortzónájuk megsértésén keresztül érzékelhetik a túlzsúfoltságot, ami növeli a pszichés stresszt, amely a bebörtönzés okán alakul ki a fogvatartottban.

Azonban a túlzsúfoltság éppúgy nehézséget okoz a büntetés-végrehajtási szerv dolgozóinak is, hiszen elnehezíti a szakmai munkát, a fogvatartottakkal való kapcsolat hatékonyságát. A hazai büntetés-végrehajtási intézetekre nehéz terhet ró továbbá a nemzetközi elvárásrendszer miatt kialakuló feszültség, mely elsősorban az Emberi Jogok Európai Bírósága és a CPT részéről áll fenn.

A legtöbb panasz az Emberi Jogok Európai Bíróságához az elhelyezési négyzetméterek okán érkezik, hiszen a nemzetközi szabályozás szerint egyszemélyes elhelyezés esetén 6m2, közös elhelyezés esetén 4m2 az elfogadható élettér. Ezen élettér biztosítása Magyarországon akadályokba ütközik a magas fogvatartotti létszám okán. A fogvatartotti létszám emelkedéséhez hozzájárul az is, hogy a magyar bírák szabadságvesztés-centrikus büntetéskiszabási gyakorlatot követnek, amelyből megállapítható, hogy ahhoz, hogy a zsúfoltságot enyhíteni lehessen, büntetőpolitikai fordulatra lenne szükség.

Felmerülnek lehetséges megoldások a probléma orvoslására, azonban mivel egy komplex problémával állunk szemben, a megoldásnak is komplexnek kell lennie. Megoldás lehetne a dekriminalizáció és a depönalizáció, új börtönök építése vagy a férőhelyek bővítése.

A nemzetközi statisztikák szerint azonban a férőhelybővítéssel egyre több fogvatartott is érkezik, valamint az új börtönök építése időigényes és költséges folyamat lenne. A hosszú távon legjobbnak ígérkező megoldás talán a hatékony bűnmegelőzés lehetne.

Miután áttekintettük a hazai börtönökben lévő fogvatartottak életterének problémáit és az erre vonatkozó szabályozást, nézzük meg, hogy mi a helyzet Latin-Amerikában. 2012-es adatok szerint az Emberi Jogi Tanács hat tagja vizsgálatot folytatott Paraíban, egy brazíliai állam fővárosában működő börtönben, ahol a rabok életét szintén nehezíti a börtöncellák túlzsúfoltsága. Az itt lévő fogvatartottaknak azonban nem csak a szűk élettér problémájával kell szembenézniük, ugyanis megfelelő életkörülményeik étkeztetéssel és egészségügyi ellátással sem biztosított.

A vizsgálatot folytató tagoknak a börtönőrök nem nyitották ki a büntetőszárnyat, ezért egy szellőzőaknán keresztül bedugott kamerával kezdték el felmérni az itteni életviszonyokat.

A kamerafelvételen keresztül szembesültek a világítatlan cellákban lévő meztelen, beteg foglyokkal. Az őrök állítása szerint a foglyokat csak átmenetileg – tervezett szökés miatt – tartották ilyen körülmények között.

A brazil börtönökben évek óta megoldatlan problémát jelent a börtönök túlzsúfoltsága. 2011-ben az itt lévő börtönökben közel 515 ezer elítélt volt, ami nagyságrendileg kétharmaddal több, mint a büntetés-végrehajtási intézetek befogadó kapacitása. A foglyok száma jelentősen nőtt Salvadorban is, ahol jelenleg körülbelül egy férőhelyre három elítélt jut. Egy San Salvador-i pap szerint a börtönélet olyan, mint egy „utazás a pokolba".

A nem megfelelő életkörülmények okának egyike, hogy a latin-amerikai államokban a börtönök költségvetését szűkre szabják, amelynek nagy része a börtönőrök fizetését teszi ki, míg a foglyok élelmezésére és egyéb ellátására csak csekély összeg jut. A túlzsúfoltság további oka, hogy az igazságszolgáltatás viszonylag lassú. Sokan éveket várnak arra, hogy kihallgassák őket és csak úgy tudnak bíróság elé kerülni, hogy a bandafőnöknek fizetnek érte. Egyes brazil börtönökben azonban előfordul, hogy az elítélteket, büntetésük letöltése után sem engedik szabadon.

Bizonyos esetekben van, hogy valaki csupán téves személyazonosítás által válik elítéltté. Ilyen volt például Marcos Mariano da Silva műszerész is, akit 1976-ban ítéltek el gyilkosságért, majd 6 év múlva – a valódi bűnös letartóztatása után – szabadult. Később újabb tizenhárom évet ült börtönben, amikor a közlekedési rendőrök őrizetbe vették, mert azt hitték, hogy szökésben van. Az itt töltött évek alatt tbc-s lett, majd 2011-ben elhunyt, néhány órával azután, miután tudomására jutott, hogy a kormány hivatalában elveszett a kártérítésre vonatkozó kérelme.

Következtetésként levonhatjuk, hogy a börtönök túlzsúfoltsága hazánkban tulajdonképpen nem egyedi probléma. A kártalanítási eljárás bevezetése megoldásként szolgálhat arra, hogy a rabokat ért sérelem okán pénzbeli kompenzációt kapnak. A tényleges életkörülményeik javítására azonban hatékonyabb módszert kell keresni, amelyet például önfenntartó vagy magánszemélyek által létrehozott börtönökkel lehetne biztosítani.

Tamási Kata

Nyáron, nyári, jogi egyetem?

Másodéves koromban hallottam először az ELSA-ról. Az ELSA Law School különböző országok városaiban biztosít egyhetes jogi tanulmányutat különböző témákban, a nyári és téli szezonban egyaránt. 2018 nyarán lehetőségem nyílt Ciprusra utazni, és beleásni magamat a versenyjog rejtelmeibe.

Azon a télen pedig Szarajevóba nyertem pályázatot, ahol a vallásjog különböző nézeteit vitathattuk meg nemzetközi környezetben.

Most nyáron pedig Lengyelországba vitt az utam, ahol egy hetet tölthettem el Wrocławban, egyet pedig Krakkóban.

A színekben gazdag építészet, az emberek kedvessége és vendégszeretete már megérkezésem napján belopta magát a szívembe.

Napközben óráink voltak kereskedelmi joggal kapcsolatban, amiket külföldről jött professzorok tartottak. Miben volt ez más, mint a hazai oktatás? Az előadások rendszerint gyakorlatorientáltak voltak. Csoportokban kellett dolgoznunk, érvelnünk kellett nagy közönség előtt. Ám legjobban a *mootcourt* tetszett, ami egy rendes bírósági tárgyalás szimulálása volt. Rendes bíróság előtt mutathattuk be meggyőzési képességeinket, ami úgy gondolom a jogászi szakma egyik legfontosabb alapköve. Jó helyen, jó időben elmondott érv az egész tárgyalás kimenetelét megváltoztathatja.

Az elménk csiszolása mellett szórakozásra is jutott idő. A szervezők különböző szociális programokkal színesítették estéinket. Ezek között volt karaoke, latin táncos party, beach day, *swordsok* (kicsi szobrocskák), keresése, biciklizés hegyvidékes tájakon.

Nemzetközi környezetben tanulni, szórakozni felejthetetlen élmény.

Más kultúrák, különböző szokások, eltérő nézetek találkozása, mindig is felvillanyozott és izgatottá tett. Vajon Ausztriában kötelező a katonaság a hallgatók körében, milyen Törökországban a nők

helyzete, lengyelül is aszfalt az aszfalt?

Lengyelország csupaszív, ahol a várososok éreznek és lelkük van. Nemhiába hívják a vallási türelem országának.

Wrocławban több mint 300 templom található. Az ottani emberek viselkedése, szokása hasonló, mint hazánkban. Ők is ízletes levessel kezdik az ebédet. Nemzeti ételük a *pierogi*, egyszerűen isteni.

Imádtam.

Nem csak hússal töltik meg, de van vegán változatban is: karfiollal, hagymával, paradicsommal.

Négy Elsa utam közül, Lengyelország volt az, ahol igazán úgy éreztem, ez itt a második otthonom. Minden hallgatótársamnak ajánlom az Elsa Law School egyetemeket, ahol a tanulás, a felfedezés, ismerkedés, kulináris élvezetek és az ismerkedés kéz a kézben jár.

Androvics K. Balázs

Karácsonyi varázs 2019

Az ünnepek közeledtével mindannyian meg-megállunk egy pillanatra és visszatekintünk a mögöttünk álló hetekre, hónapokra. A december mindig jó alkalom az összegzésre, a lezárásra, valamint a felkészülésre, valami új kezdetére.

A Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Hallgatói Önkormányzatának, valamint médiacsoportjának, a Media Iuris-nak a szervezésében, idén első alkalommal kerül megrendezésre a Karácsonyi varázs 2019. elnevezésű jótékonysági programsorozat, melyhez tanszékeink, oktatóink és a hallgatói szervezeteink is csatlakoztak: az Alpha Ióta Kappa – A jogász klub, az Elsa Pécs, az Expressis Verbis szerkesztősége, a Fiatal Értelmiségi Klub, a Jogklinika, a HÖT Plusz munkatársai, a Media Iuris stábja, a PTE ÁJK Mentorklub, a MuzsikáLAW, az Óriás Nándor Szakkollégium és a SportoLAW is.

A hallgatók szervezetten négy jótékonysági akcióban vehetnek részt:

- A PTE ÁJK 'A' épületének szívében, az aulában a Profi Faiskola Pécs jóvoltából felállításra kerül egy fenyőfa. Hallgatóinkat, oktatóinkat, a PTE munkatársait és a pécsieket hívjuk segítségül. Töltsük meg a fát szeretettel, élettel, díszekkel. A feldíszített fát a Hallgatói Önkormányzati Testület az ünnepek előtt egy szegénysorsú család részére ajánlja fel a Kar nevében.
- A fenyőfa alá november 12-től egészen december 19-ig várjuk a Cipősdoboz ajándékokat, melyeket a Baptista Szeretetszolgálat önkéntesei még az ünnepek előtt eljuttatnak a gyermekeknek.
- Nem csak a gyermekekre és családjaikra szerettünk volna gondolni és nekik segíteni a Karácsonyi varázs 2019. jótékonysági eseménysorozat kapcsán, hanem az állatokra is. A Misina Természet- és Állatvédő Egyesület állatai részére is várjuk a felajánlásokat a fenyőfa alatt. Amire mindig szükség van az állatmenhelyen: száraz állateledel, konzerv eledel, plédek, törölközők, ágyneműhuzatok.
- A HÖT Plusz munkatársai pedig 2019. november 18-19-20-án megrendezik a hagyományossá vált Jótékonysági Süteményvásárt, melyre várják a finomabbnál finomabb süteményeket. A becsületkasszában összegyűlt összeget pedig a Szívbeteg Gyermekekért Alapítvány javára ajánlják fel.

A Rubinszki Reklámstúdió jóvoltából pedig elhelyeztünk a fa előtt az ajándék felajánlások megkülönböztetésére szolgáló matricákat. Ezek használata könnyíti majd meg a felajánlások szétválogatását.

„Az advent igazán különleges időszak számomra. Mindig is ámulatba ejtett, ahogy a szeretett városom, otthonom díszkivilágításba borul, ahogy az emberek lelkesen készülődnek a szeretet ünnepére. Ilyenkor, úgy érzem sokakban felmerül a vágy és a tenni akarás, hogy jót cselekedjenek.

Őszintén. Önzetlenül. Szívből.

A Karácsonyi varázs 2019. jótékonysági eseménysorozat által közösen tehetünk azért, hogy csodát vigyünk az emberek életébe, hiszen minden, ami szeretetből fakad, az maga az igazi csoda! Tegyünk együtt embertársainkért, adakozzunk szívből!" – nyilatkozta Szabó Barbara, a PTE ÁJK HÖT, marketing referense.

„Az advent, a karácsony, számomra az év legszebb időszaka. Gyerekkorom óta imádom minden pillanatát. Viszont tudom azt, hogy vannak olyan szegényebb sorsú családok, ahol nincs lehetőség karácsonyfa állítására, ajándékozásra. Emlékszem gyerekként volt olyan, hogy édesapám szenteste napjára hagyta a fenyőfa vásárlást és már nem kapott 'plafonig érő' fát. Gyerekként még nem értettem meg azt, hogy van, ahol a közepes méretű fának is örülnének. Azt hittem, hogy szenteste napján az 'angyalok' mindenkihez visznek.

Arra buzdítom hallgatótársaim, oktatóim, hogy az idei Karácsonyi varázs 2019. eseménysorozat alatt, segítsünk közösen másoknak szebbé varázsolni az ünnepeket, akár egy cipősdobozzal, egy zsák állateledellel, egy dísszel vagy egy sütemény megvásárlásával." – nyilatkozta Androvics K. Balázs, a PTE ÁJK hivatalos médiacsoportjának, a Media Iuris-nak az elnöke.

A 2019-es Karácsonyi varázs az Adventi esttel zárul majd december 3-án, a MuzsikáLAW csodálatos műsorával.

„Amikor az embernek igazi karácsonyfa áll az otthonában, alatta az ajándékokkal, semmi se tűnik túl szomorúnak vagy túl keménynek. Valahogy azt sugallja, hogy a világban mindig marad fény és remény." – Nora Roberts.

ÁLDOTT, BÉKÉS KARÁCSONYT ÉS SIKEREKBEN GAZDAG BOLDOG ÚJ ÉVET!

Döndő Csilla, Lutring Erika, Molnár Kitti Erika
joghallgatók, Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar

Beszámoló a Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon tett látogatásunkról

2019. március 8-án néhány diáktársunkkal az Alkotmányjogi Tudományos Diákkör szervezésében és Tilk Péter tanszékvezető úr kíséretében a Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságra látogattunk egy szakmai kirándulás keretében, ahol az Észak-Dunántúli Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium nevében fogadtak minket a bíró urak.

Vendéglátóinktól megtudhattuk, hogy a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégium a közigazgatási és munkaügyi bíróságok és a törvényszékek közigazgatási és munkaügyi ügyszakban eljáró bíráinak speciális szakmai szerve. Szervezeti keretét az a törvényszék biztosítja, amelyen vagy amelyhez tartozó közigazgatási és munkaügyi bíróságon a regionális kollégium vezetője ítélkezik. Ezek a regionális kollégiumok a 2011. évi CLXI. törvény alapján jöttek létre. A Fővárosi Törvényszéki Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégiumon kívül jelenleg hazánk tizenkilenc megyéjében hét ilyen testület működik.

A Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az Észak-Dunántúli Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium „részeként" látja el feladatait, mely utóbbi illetékessége alá tartozik a Győri, valamint a Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság is. A Szombathelyi Törvényszék nagy múltra tekint vissza, a város egyik híres szülötte Horváth Boldizsár, a polgári jogállamiság egyik megteremtője, aki az igazságügyi rendszer megreformálásában jelentős szerepet töltött be. Emléke előtt tisztelegve vette fel a Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság egyik tanácsterme a nevét, amelyben szakmai előadásokat hallgathattunk Szőke Zoltán kollégiumvezető úr, Andor Szabolcs, a Szombathelyi Törvényszék elnöke, valamint Varga Zoltán jóvoltából, aki a Győri

Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságról érkezett. Szombathely város szülötte, Horváth Boldizsár volt az, aki olyan szabályozásokat hozott igazságügyi miniszterként, mint például a bírák nyugdíjazásával kapcsolatos korhatár megállapítása.

A másik tárgyalótermet Magyary Zoltánról nevezték el, aki a közigazgatás területén tevékenykedett és tatai születése révén kötődik a regionális kollégiumhoz.

A szakmai program kezdéseként bíró urak részletesen ismertették a bíróvá válás folyamatát. A jogi diploma megszerzését követően a pályakezdőknek bírósági fogalmazói álláshelyekre van lehetőségük jelentkezni. A pályázat pozitív elbírálása érdekében ajánlott csatolni a cum laude vagy summa cum laude minősítésű diploma hitelesített másolatát, valamint a nyelvvizsga-bizonyítványt. További többletpontokat lehet szerezni külföldön töltött tanulmányúttal, OTDK-n elért helyezéssel, valamint bíróságon töltött szakmai gyakorlattal. A fogalmazói munkavégzéshez szükséges a fogalmazói versenyvizsga abszolválása. Az előmenetelben a következő fokozat a bírósági titkárrá válás, majd ezt követheti a bírói kinevezés, melynek feltétele a harmincadik életév betöltése. A sok információt követően eljött az ebéd ideje, ezért átsétáltunk a Weöres Sándor Színház éttermébe. A közös ebéd elfogyasztása után további szakmai előadásokkal telt a délután, ahol a bírósági szervezetrendszerről beszélgettünk.

Ezt követően kulturális programon vettünk részt, melynek keretein belül meglátogattuk a Sarlós Boldogasszony Székesegyházat, valamint a Püspöki Palotát. A bíró urak is velünk tartottak, személyes tapasztalatokkal és érdekességekkel kiegészítve idegenvezetőnk előadását.

A toronyból Vas megye székhelyének pazar látványa tárult elénk.

Bővíthettük ismereteinket a város egyházi életének történelmi jelentőségű személyeiről, így például Szily János és Szent Márton püspökökről, Mindszenty József bíboros-hercegprímásról és Brenner János áldozópapról, aki a kommunista rezsim vértanúja volt. Este egy kellemes hangulatú vacsorán vettünk részt, ahol bíró urak szakmai tanácsokkal láttak el minket kevésbé formális keretek között, és érdeklődtek terveinkről a jövőre nézve, emellett pedig az aktualitás közjogi témákban is kifejtették véleményüket.

Látogatásunk második napját ismételten a Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon kezdtük. Szakmai programunk egy előadással folytatódott a mediáció szerepéről és alkalmazhatóságáról a közigazgatási peres eljárásban. A konklúziót levonva elmondható, hogy még gyerekcipőben jár ez a kezdeményezés.

Varga Zoltán bíró úr említést tett arról, hogy a közelmúltban Miskolcon volt egy próbálkozás ennek az alternatív vitarendezési módnak az alkalmazására. Egy idős úrnak nem ítélte meg a hatóság a háború után járó kártérítést, mert

a meghatározott időpontra nem nyújtotta be a szükséges papírokat. Később a szerv rendelkezésére álltak a fent említett dokumentumok, ekkor már hajlott a mediáció felé. A vázolt esettel annyi a probléma, hogy egy közigazgatási perben azonnal új döntést kellene hozni, amennyiben új írásos bizonyítékok kerülnek elő, tehát nincs értelme a peren kívüli megegyezésnek.

Szóba került még a bírósági ügyintézés elektronikus felülete, melynek kiépítése jelenleg is zajlik. Ennek célja a folyamat gyorsabbá és gördülékenyebbé tétele országos szintű távmeghallgatás kialakításával, tárgyalótermi kép- és hangrögzítés megteremtésével. Ennek az innovációnak a célja elsősorban védett személyek biztonságának garantálása, és az állampolgárok bíróság előtti megjelenésével járó idő és költségek csökkentése. A jövőben törekszenek minden bíróságon legalább egy darab távmeghallgatásra alkalmas végpont kialakítására. Véleményünk szerint a személyes benyomás hiánya nehézségeket okozhat a megfelelő ítélet meghozatalában, hiszen a meghallgatott személy nonverbális kommunikációja e módon kevésbé érzékelhető és értékelhető a döntés során. Továbbá a digitalizáció térhódítása több adatvédelmi kérdést is felvet.

Ennek apropóján merült fel, hogy nem egyszer adódott lehetőségük szabadságvesztésre ítélt, büntetés-végrehajtási intézetben büntetésüket letöltő állampolgároknak felsőfokú tanulmányaikhoz kötődő vizsgáik abszolválására.

Az előadó bírák elmondták, hogy 2020. január 1-től megkezdik tevékenységüket az új, önálló közigazgatási bíróságok, melynek következtében a Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságok jelenlegi formájukban megszűnnek. Azonban az önálló közigazgatási bíróságok működése még homályos, annyi viszont biztos, hogy nagyobb lesz a mobilitás a bírósági fogalmazói helyek betöltését illetően. (Időközben a Kormány döntése alapján az önálló közigazgatási bíróságok működésének megkezdését határozatlan időre elhalasztották.)

Délután alkalmunk volt kötetlen, fakultatív módon városnézésre is. Leginkább a belvárosban sétáltunk, és a kisebb utcákat fedeztük fel. A nap hátralévő részében sikerült egymást jobban megismernünk és egy kellemes hangulatú estét töltöttünk el egy közeli, tóparti bisztróban.

Vasárnap reggel útnak indultunk, és néhány óra után visszaérkeztünk Pécsre. Mind szakmai, mind pedig kulturális és személyes élményekkel gazdagodtunk a Szombathelyen töltött hétvége alatt. Szerencsére több prospektust, tájékoztató dokumentumot is kaptunk, telistele hasznos információkkal, amelyeknek köszönhetően bármikor felfrissíthetjük a bírósági szervezetrendszerrel kapcsolatos tudásunkat. A bíró urak felkészültségéért, szakmai előadásaikért, a színvonalas programokért és a vendéglátásért ezúton is szeretnénk a diákkör nevében kifejezni köszönetünket.

Ódor Dóra

Emberölésből jogos védelem

Októberben végigkövettem egy büntetőjogi eljárást, amelynek tárgyalásait a Pécsi Törvényszéken tartották. Az ügy egy nagyon különleges emberöléssel kapcsolatos eljárás volt.

Még 2018 októberében a vádlott és a sértett egy háztartásban laktak Pécsett, a Mohácsi úton.

A házban 2 lakás volt a sértett tulajdonában, az egyikben ő, a másikban a vádlott lakott. A sértett alkalmi munkákból és a nyugdíjából tartotta el magát és a vádlottat. A vádlott főzött, takarított, vitte a háztartást mindkettőjük számára. Mindketten iszákos életmódot folytattak, gyakran voltak részegek. Egyaránt a közelben lévő Tom Marketbe jártak inni, a sértett gyakran belekötött az ott vásárlókba. Egymással is sokszor veszekedtek, verekedtek.

2018 október 22-én a sértett ittas állapotban érkezett haza, megpróbálta kinyitni lakása ajtaját, de ez nem sikerült, beletörött a kulcs. Majd lement a földszintre, ahol a vádlott volt, és elkezdett a vádlottal veszekedni, azt állítva, hogy az az ő hibája. A veszekedés odáig fajult, hogy a sértett széttört a vádlott fején egy vállfát, ezek után elkezdte fenyegetni, hogy a közelben lévő sodrófával agyoncsapja. A vádlott eközben fogott egy kést, amely ott volt mellette, hiszen éppen evett, és ezzel a késsel a vita hevében szíven szúrta a sértettet, valamint még egy másik szúrást is ejtett a hátán. Ezek után a vádlott a sértettet egy leeresztett gyermek úszómedencébe csavarta, illetve erre még ráhelyezett egy szőnyeget. Az volt a terve, hogy ha beáll a tél, akkor a ház mögött lévő mocsaras területen elássa a holttestet. Körülbelül egy hónap után elkezdett bomlani a holttest, a kellemetlen szagok tompítása érdekében a vádlott mosószerrel szórta körbe a holttestet.

Mindeközben az ismerősöknek is furcsa lett az, hogy eltűnt a sértett, ezért elkezdtek kérdezősködni a vádlottnál, hogy hova ment a sértett. A vádlott több történetet is kitalált, volt akinek azt mondta, hogy Németországba ment dolgozni, volt akinek azt mondta, hogy

egy másik ingatlanját ment megnézni Szentlőrincre. Többeknek gyanús lett a helyzet, és elhatározták, hogy csellel bemennek a sértett lakásába, megnézik, hogy mi a helyzet ott. Végül az egyik ismerős alkoholt vitt a vádlottnak, aki így be is engedte, ott vette észre a holttestet, majd miután kijött értesítette a rendőrséget. Elrendelték a férfi előzetes letartóztatását.

Az előkészítő tárgyaláson az ügyész 10 év letöltendő börtönbüntetést ajánlott fel a vádlottnak. Mind a vádlott, mind a védelem elfogadta ezt, a vádlott arra hivatkozott, hogy a saját nézőpontját nem tudja bebizonyítani, illetve az eljárás teljesen kikészíti. A bíró viszont nem fogadta el a 10 évet, ezért folytatták az eljárást.

A következőkben azt próbálták meg bebizonyítani, hogy az adott ügyben megállja-e a helyét az erős felindulásban elkövetett emberölés, hiszen ennek büntetési tétele jóval alacsonyabb, mint az emberölés alapesetének. Ennek kiderítése érdekében két szakértő párost is felkértek, hogy vizsgálják meg mind az ügy eseményeit, mind a vádlottat, és ezekből következtessenek arra, hogy a vádlott esetében történt-e tudatborulás annak következtében, hogy a sértett szétverte a vállfát a fején. A szakértők álláspontja szerint nem történt tudatborulás, hanem az elkövető beszűkült tudati állapotban volt. Az utolsó tárgyaláson az ügyész és az ügyvéd perbeszéde után, rövid szünetet tartottak, majd a bíró kihirdette az ítéletet. Az ügyvéd perbeszédében kiemelte, hogy az Alaptörvény alapján egy jogegységi határozat azt mondja, hogy az ember nem köteles kitérni a jogtalan támadás elől.

A bíró felmentette a vádlottat a bűncselekmény elkövetése alól a jogos védelemre hivatkozva.

Indoklásában azt mondta, hogy a jogos védelem esetén az arányosság vizsgálata nem szükséges, ha a vádlott menthető

felindulásból követi el a tettet.

Az ügyészség fellebbezett a döntéssel szemben, így az ügyet másodfokon a Pécsi Ítélőtábla fogja tárgyalni.

Dér Ádám

AIK - Alpha Ióta Kappa
A Jogász Klub

Az újonnan megalakult kari szervünk célja az egyetemi hallgatók körében a közösségszervező feladatok ellátása, valamint rendezvények, szakmai programok szervezése.

Első eseményünk egy kerekasztal-beszélgetés volt, három publicistát hívtunk meg, akik az önkormányzati választás publicisztikai szempontjairól tartottak előadást. Rengeteg érdekes dolog elhangzott, többek között említésre került az is, hogy a közösségi oldalak, valamint az egyéb online felületek hogyan befolyásolják a választók nézőpontjait, s természetesen ezzel együtt az önkormányzati választásokat. Az első rendezvény nagyon jól sikerült, sok pozitív visszajelzést kaptunk, ez meghatározó volt szervezetünk szempontjából.

A három publicistán kívül Dr. Mészáros Pál és karunk dékánja, Dr. habil. Fábián Adrián is az előadók soraiban foglalt helyet, jogi szempontból értékelték az elhangzottakat. Moderátorunk, csapatunk egyik tagja, Zöldi Gergő volt.

Novemberben lesz egy sörkóstolónk, illetve sörpong bajnokságunk közösen szervezve az ELSA Péccsel. Ez a rendezvény egy jó lehetőség a vizsgaidőszak előtti kikapcsolódásra, hiszen a sörkóstolót követően megkezdődő sörpong bajnokság három héten keresztül tart majd, ahol a hallgatók két tétel között kicsit lazíthatnak. November végén egy buszos kirándulást szervezünk majd, melynek úticélja a Parlament.

Rendezvényeinkre sok szeretettel várjuk hallgatótársainkat!

HA HÍVSZ, ELMEGYÜNK HOZZÁD...

PIZZAGÁR

„A sörfőzőmester megfőzi a sört,
a csapos pedig elkészíti...”

SÖRÖZŐ A HRABALHOZ
1972 TM
Ahoj
BEER PUB
PIVNICE U HRABALA

Hladinka

Šnyt

Mlíko

Cseh sörök, cseh csapolási techinkákkal

Sörkóstolók, sörpong, darts, egyetemista kedvezmények

Kövessetek minket a részletekért,
Facebookon és Instagramon is

@AHOJAHRABALHOZ

Pécs, Irgalmasok utcája 2.

Lutring Erika
joghallgató, demonstrátor, PTE Állam- és Jogtudományi Kar, Alkotmányjogi Tanszék

Beszámoló a Zala Megyei Kormányhivatalban, valamint a Zalaegerszegi Törvényszéken tett látogatásról

2019. október 28-án hallgatótársaimmal Tilk Péter tanszékvezető úr kíséretében Zalaegerszegre látogattunk, ahol közelebbről megismerhettük a Zala Megyei Kormányhivatal és a Zalaegerszegi Törvényszék működését.

A tíz főből álló pécsi egyetemi delegáció nagyjából kilenc órára érkezett meg Zalaegerszegre. Tíz órakor a megyei kormányhivatal vezetője, Héder Miklós fogadott minket, aki egy kötetlen beszélgetés keretében mesélt a kormányhivatalokról, a jogszabályi módosításokról, valamint magáról a Zala Megyei Kormányhivatalról. Mint ismeretes, a közigazgatási reform keretében 2011. január elsejétől megkezdték működésüket a megyeszékhelyeken, valamint a fővárosban a kormányhivatalok, azaz a kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szervei.

Főigazgató úr tulajdonképpen korábban nem a közigazgatásban dolgozott, sőt még csak nem is jogi területen, de immáron évek óta sikeresen irányítja a kormányhivatalt, és hangsúlyozta, hogy miniszterelnök úr is többször kifejezte azt, hogy a kormányhivatalok a közigazgatás legjobban teljesítő szervei, és a reform következtében az igazgatás ezen szintje meglehetősen hatékonnyá vált. Zala megyében hat járási hivatal működik, jelesül a megyeszékhelyen, Nagykanizsán, Keszthelyen, Lentiben, Zalaszentgróton és Letenyén. Itt érdemes utalni a jelenlegi és az egykori

megyeszékhely – Nagykanizsa – közötti folyamatos rivalizálásra, amely már szinte a török idők óta tart. Főigazgató úr elmondása alapján jelenleg Zalaegerszeg teljesít jobban, köszönhetően a számos, városban megvalósuló beruházásnak, kiváltképp a még épülő ZalaZone tesztpályának.

Ezenkívül biztosított minket, joghallgatókat, hogy a közigazgatás, így elsősorban a kormányhivatalok folyamatosan várják a jogászokat, hiszen a legtöbb munkakör betöltéséhez jogi ismeretek szükségesek és a sztereotípiákkal ellentétben, a közigazgatás, mint lehetséges elhelyezkedési terület ma már számos újdonságot és izgalmat rejteget. Erre azért is fontos felhívni a figyelmet, mert karunk joghallgatóinak nagyjából hetven százaléka a diploma után a közigazgatásban helyezkedik el.

A kormányhivatalok rendszeres továbbképzést biztosítanak a jogászoknak az állandó fejlődés érdekében, valamint többek között a kormányhivatalok szervezik a közigazgatási alapvizsgát, hiszen a köztisztviselő/kormánytisztviselő a fogalmazó besoroláshoz egy éven belül, az előadó besoroláshoz pedig két éven belül közigazgatási alapvizsga letételére kötelezett. A vizsga letétele alól jogász diplomával rendelkezők természetesen mentesülnek.

Megtudhattuk, hogy a kormányhivatalok épületeit országszerte felújították – így legutóbb Győrött –, illetve jelenleg is zajlanak munkálatok, melynek köszönhetően a tisztviselők, ügyintézők és a szerv egyéb alkalmazottai a kor követelményeinek megfelelő körülmények között fogadhatják az ügyfeleket.

A Zala Megyei Kormányhivatal ebből a szempontból különlegesnek számít, hiszen egy épületben helyezkedik el a Megyeházával. Az integráció során annak idején a Megyeháza és a korábbi dekoncentrált szervek feltétlenül ragaszkodtak ehhez. Főigazgató úrral bejártuk az épület további részeit. A földszinten található a tanácsterem, ahol a megyei közgyűléseket szokták tartani. A helyiség előtt természetesen annak az államférfinek a szobra áll – meglehetősen élethű kivitelezésben –, akire Zala megye a mai napig a legbüszkébb: Deák Ferencé. Ugyancsak ezen a szinten található az a terem, ahol az összes, mintegy kettőszázötvennyolc Zala megyei település címere van kifüggesztve. Bátran állíthatom, hogy ez volt a legérdekesebb helyiség az épületben, hiszen még a címereket is elemeztük, illetve főigazgató úr elmondta, hogy a Balatonnál, vagy közelében fekvő települések számítanak a leggazdagabbnak a megyében.

A kormányhivatali látogatás után megebédeltünk, és egy órakor pedig már vártak minket a ZalaZone elnevezésű tesztpályán, ahol egy háromnegyedórás idegenvezetésben volt részünk.

A tesztpálya a jövő járműveinek, így elsősorban az önvezető autóknak szolgál egyfajta fejlesztési, innovációs területként, ahol többek között Tesla márkájú gépjárműveket is folyamatosan tesztelnek, fejlesztenek. A Kormány 2016-ban döntött a zalaegerszegi tesztpálya létrehozásáról, amely azóta folyamatosan bővül. Jelenleg több elemből áll, és célja, hogy egy települést mintázzon le, azaz úgy van megtervezve, és kivitelezve, mintha egy városban lennénk, így minden szükséges közúti jelzőtáblával, útburkolati jellel, körforgalommal fel van szerelve, sőt található rajta buszmegálló,

buszsáv, valamint épülőben van jelenleg egy autópálya is. Ennek köszönhetően teljesen reális, valósághű közlekedési körülmények között tudják tesztelni a legújabb gépjárműveket, melyeket telekommunikációs eszközökkel tudnak irányítani. Ugyan a kutatások jól haladnak, de idegenvezetőnk elmesélte többek között azt, hogy egy alkalommal, amikor egy Tesla gépjárművet próbált ki, akkor a kulcsot benne felejtette, mire az autó bezárta saját magát, és csak Németországból lehetett kinyitni. Ez valamelyest eléggé ijesztő tud lenni, hogy helyben nem, míg egy másik országból kezelni tudják az autót. Ez több jogi kérdést is felvet, hiszen ha mindez az irányítás már a való életben, mindennapi használat során történik és például egy család utazik benne, akkor akár egy távoli irányítással úgy elfordíthatják a kormányt a „vezető" beavatkozása nélkül, hogy az balesetet okoz. Ennek ellenére hangsúlyozták, hogy ha minden jól megy, akkor a jövőben minimálisra csökken a balesetek száma, ez pedig azt vonja maga után, hogy emiatt nem feltétlenül lesz szükség kötelező gépjármű felelősségbiztosításra sem.

Másnap, kedden délelőtt Balog Eszter, a Zalaegerszegi Törvényszék sajtótitkára várt minket a Mindszenty József téren, ahol az esős idő miatt csak egy rövid külső bemutatásra jutott idő. Az idegenvezetés a téren található templommal kezdődött, melynek röviden megismerhettük a történetét, és a téren található makettel összefüggésben utalt arra a különbségre idegenvezetőnk, hogy a Mária Magdolna római katolikus templomnak eredetileg csak egy tornya volt és a renoválás során egészült ki még eggyel.

A templom plébánosa 1919 és 1944 között Mindszenty József hercegprímás volt. A templomról több legenda is van a városban, melyek közül a leghíresebb, hogy az utolsó zalaegerszegi nyilvános kivégzésre, amely a szemben lévő törvényszék udvarán történt 1957 januárjában, olyan sokan voltak kíváncsiak, hogy a templom szerkezete több helyen is megsérült annak következtében, hogy rengetegen mentek fel a toronyba, ahonnan kiválóan látható volt Koma Mária sortűz általi kivégzése.

Ezt követően megtekintettük a törvényszék előtti téren található Deák Ferenc-szobrot. A törvényszék az egyko-

ri végvárvonal mentén húzódik, és korábban a megyei székház épületeként funkcionált, ahol a megye közgyűléseit tartották, illetve mellette helyez-

kedett el a piac és a mai napig közvetlen szomszédságában áll a börtön, a járásbíróság, valamint a Zalaegerszegi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság és a Cégbíróság, azaz egy épületkomplexusról van szó. Maga a Törvényszék rendkívül impozáns, barokk stílusú, nem meglepő, hogy műemléki védelem alatt áll.

Az épületben folytatódott a körbevezetés, ahol több bírósági történetet megismerhettünk. Ezek egyike Vlasics Antal története, aki a Marcali Járásbíróság vezetője volt 1973-ban bekövetkezett haláláig, ugyanis egy elégedetlen ügyfél a tárgyalóteremben több lövés leadásával meggyilkolta. Ez az egyetlen olyan eset Magyarországon ismereteink szerint, amikor egy bírót a tárgyalóteremben öltek meg. A gyilkosság alapja egy birtokvita volt, melyben Vlasics Antal az elkövető számára kedvezőtlen döntést hozott.

Érdekesség, hogy ezen a törvényszéken indult meg az azóta már országos hagyománnyá váló jogi szakkönyvtár létesítése. A könyvtár 1994 óta működik, több mint tizennyolcezer kötettel büszkélkedik, és Degré Alajos nevét viseli, aki karunkon is tartott jogtörténeti előadásokat. Szintén pécsi szálként találkozhattunk a falon Benedek Ferenc professzor úr képével, aki karunk Római Jogi Tanszékének legendás alakja.

Volt alkalmunk a Zalaegerszegi Törvényszék Cégbíróságának két bírónőjét, Vándor Virág, csoportvezető bírónőt, valamint Aradi Krisztinát megismerni. Mindketten a pécsi jogi karon végeztek, sok hasznos tanáccsal láttak el bennünket, és kiemelték a szóbeli megnyilvánulás, a retorika fontosságát, valamint meséltek a bírói életpályáról is. Nemcsak velük, hanem a Törvényszék elnökével, Sorok Norbert úrral is találkoztunk, aki a bírói függetlenségről mesélt nekünk. Sokunk örömére felpróbálhattuk a bírói és ügyvédi talárokat, amelyekben képeket is készítettünk, valamint megtapasztaltuk a rabátvezető helyiség hangulatát is, ahol a rácsok mögött még egy-egy fotóra is jutott idő.

A bírósági látogatás után a zalaegerszegi tévétoronyhoz vezetett az utunk, amely a 293 méter magas bazitai tetőn áll, és ahonnan ugyan csodás látvány nyílik a Zala megyei székhelyre, azonban a nagy köd miatt mi ezt csak elvétve láthattuk, de ennek ellenére is nagy élmény volt.

Összességében azt mondhatom, hogy mind szakmai, mind közösségi szempontból rendkívül hasznos két napot tudhatunk magunk mögött, sok új információval gazdagodtunk, és nem utolsó sorban a gyakorlatban is megtekinthettük, hogy hogyan működik egy kormányhivatal, avagy egy törvényszék.

Nagy Bíborka

„Itthon vagy Otthon?”

Gondolatok az SOS Gyermekfalu Alapítvány mentorai által tartott különleges, érzékenyítő képzés kapcsán

Ha számba vesszük azon szempontokat, hogy milyen szükséges ismeretekkel és kvalitásokkal kell rendelkeznie egy jogásznak ahhoz, hogy a hivatását a lehető legmegfelelőbb módon legyen képes gyakorolni, illetve saját személyében milyen jegyeket hordozzon, akkor az első megfontolásokban nem feltétlenül a szociális érzékenység vetülete kap központi szerepet. Össztársadalmi szinten nem ez a benyomás, legalábbis a jogászokról. Éppen az ilyesfajta jól felépített, féligazságokkal becsomagolt sztereotípiák ellen képes megfelelően hatni a leendő jogász generációk számára felkínált, még mindig rendhagyónak tekinthető önkéntes program a képzési időben. Szerencsés vagyok, mert elmondhatom magamról, hogy részese lehettem a programnak jómagam is.

Felvértezett, nevelt, hálára és alázatra tanított a lakásotthonokban elhelyezett gyermekek heti szintű látogatása, életük apránként való behatóbb megismerése, a velük való együtt nevetés, vigasztalás, bizalmi szálak kiépítése. A program, ezen igencsak pozitív hatásait volt képes tovább fokozni az SOS Gyermekfalu Alapítvány szakemberei által tartott képzés októberben. Valahogy az a téves feltevésem alakult ki a gyermekek rendszeres látogatása során, hogy ekképp képes vagyok a helyzetüket teljes egészében megérteni, de valójában a képzés előtt csak némi fogalmam volt arról, hogy micsoda traumák és terhek hordozásával jár a helyzetük, s hogy minden szívélyes fogadtatás és melengető mosoly mögött ott van a fájdalmuk. A kurzus első része a gyermekvédelem rendszertani szemléletű megközelítéséről, jogszabályi környezetének, intézmények eljárásainak ismertetéséből állt. Az elméleti modul lezárását követően került sor a gyakorlatiasabb szituációs „játékokra”, amelyek nem csak fizikai szempontból, de érzelmileg is határozottan megmozgatták a jelen lévőket. Soha elfelejteni nem fogom az egyik mintafeladatot, amely lényege röviden úgy írható le, hogy becsukott szemekkel elképzeljük egyesével, hogy otthonunk nyugalmában és kényelmében éppen kedvelt elfoglaltságunknak hódolunk, békében és örömben, amikor is az idillinek ható kép nem várt, hirtelen megszakadása következik be azáltal, hogy az alábbi kérés érkezik felénk. Pakolj bele egy szemeteszsákba minél gyorsabban, de kizárólag eszszenciális tárgyaid viheted, és utána elvisznek valahová, amiről csupán annyi értesülést engednek, hogy várnak ott, és majd jó lesz neked ott. A tanulmányaim során elsajátított elméleti tézisek és a gyermekek mellett tapasztalt gyakorlat ellenére teljesen újszerű helyzet előtt álltam, nem szégyellem bevallani, hogy teljesen leblokkoltam, ugyanis egyetlen téves tűzriasztás kivételével sosem szembesültem azzal, hogy nekem tüstént engedelmeskednem kell egy olyan idegen akaratnak, ami arra törekszik, hogy

a megszokott és szeretett közegemből kiszakítson. Azzal megfűszerezve természetesen, hogy valószínűleg az emberek nagyobb hányada hozzám hasonlóan nem is feltétlenül ingóságait vinné magával, hanem szeretteit…

Konklúzióként elmondhatom, hogy a proszociális minták elsajátítása az önkéntes munka és az ahhoz kapcsolódó programok által rengeteg olyan ismerettel szolgált, amely hozzájárul ahhoz, hogy a mindennapokban és a majdani hivatásomban is jobb ember, és jobb szakember lehessek. A mostani, és hasonló lehetőségek, programok bennem mindig ugyanazt a gondolatot ébresztik fel újra és újra.

Üdvözlendő lenne, ha ehhez hasonló lehetőségek állnának a hallgatók szélesebb tömegei, akár mindnyájuk számára nyitva, amit nagyobb létszámmal igénybe is vesznek önszántukból, mivel egy csodálatos élménytől és személyiségbeli változástól vannak mindaddig elzárva, amíg nem szívták magukba a gyermekjogi szemlélet csíráit.

Egy érzelmi hullámvasútra ül fel az, aki elindul ezen az ösvényen, de mindig felfelé tart végül a szerelvény, annak aki befogadni képes.

2019